

GORENJE

Političen in gospodarski list.

Izhaja vsake sobote zvečer

in stane za Kranj 4 K., po pošti za celo leto 4 K., za pol leta 2 K., za druge države stane 5-60 K. Posamezna številka po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnništvo je na pristavi gosp. K. Floriana v »Zvezdi«.

Mesečna priloga

„Slovenski Tehnik“

Inserati se računajo za celo stran 50 K., za pol strani 30 K., za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska eukrat, za večkrat znaten popust. — Upravnistvu naj se blagovolijo posiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Pred novimi volitvami.

III.

Po našem mnenju je za nas napredne Slovence pri vsej volilni reformi še najboljša postava o prostosti volitev in zborovanja. Pri tej postavi moramo opozoriti svoje somišljenike zlasti na točke 5, 15 in 16. Povsod lahko sklicujete volilne shode, nihče vas ne sme motiti pri zborovanju. Tudi lahko skličete shode le za posamezne vrste volilcev, n. pr. za meščane, ali samo za obrtnike, samo za posestnike i. t. d. Če bi se vtihotapil kdo drug na to zborovanje, pokažite mu lahko vrata in če bi ne ubogal, ga mora kaznovati politična oblast z denarno globo do 200 kron. Če bi pa kaka stranka ali posamezniki hoteli razgnati shod, ali volilcem braniti udeležiti se zborovanja ali se upirali s silo predsedniku ali reditelju zborovanja, tedaj jih čaka zapor do šestih mesecev. Mislimo, da so časi minili, ko je politično podivjani duhovnik najejal pijane tolpe, da so razganjali mirne zborovalce, razbijali stole in kozarce ter širili farsko omiko po deželi.

Pa ne samo za državnozbornske volitve, sploh za vsako pravilno sklicanje zborovanja veljajo navedene določbe. Če se snujejo samostojna kmetijska društva, katera je tako toplo priporočati, če se sklicujejo shodi radi pomenkovanja o občinskih volitvah, o volitvah v cestne odbore i. t. d., povsod je zborovanje prosto, županstva in politične oblasti morajo skrbeti, da vsakdo izpolnjuje postavo, in v vsakem slučaju dati zborovalcem svojo pomoč.

Točka 5. omenjene postave veli, da se tisti, ki kakega volilnega upravičenca ali njegove stariše, otroke i. t. d., uplasi (ustrahuje) pri volitvah s tem, da jim prizadene ali zažuga kako zanje občutljivo

zlo, kaznuje z zapornom do šestih mesecev. Kaj pa je našemu kmetu največje zlo? Če se mu žuga, da ne dobi odveze še na smrtni postelji ne, ako ne voli farskega poslanca, če se mu grozi s peklenjskimi mukami, ako ne zapiše na glasovnico možakarja Šustersiča, če se raz prižnico sramoti njegove stariše, ki so ga tako vzgojili, da ne veruje v nezmotljivo pamet Čočovega Franceljina, ki je moral svoječasno solo obesiti na kol zavoljo prevelike »künstnosti«, to vse spada pod določbe tega paragrafa in prav dobro bi bilo, da bi par zbesnelih namestnikov božjih sedelo in premisljevalo, kaj se pravi vero najboljšega učenika zlorabljeni za umazane posvetne namene.

Še huje nego kazni so pa posledice takih prestopkov zoper volilno prostost. Kdor je namreč kaznovan radi teh prestopkov, ne sme voliti pa tudi ne voljen biti v državni ali deželni zbor, v občinski zastop za dobo šest let po prestani kazni.

Volitve v državni zbor so razpisane za 14. maja t. l. Pričnite s shodi, somišljeniki, da se naš narod politično izšola in vrže iz sebe ono móro, ki ga tlačí že stoletja. Graščakov se je ubranil in postal od njih neodvisen, tudi vladehlepne duhovščine, ki jim pije kri in mozeg, se mora sčasoma otresti.

Tržiške novice.

— Gospodarstvo z občinskim premoženjem. Lansko leto, ko so se oddajale v stari soli peči v popravo, je izdal petelinček-Goeken parolo: »Wir müssen für unsere Leut' sorgen!« In res je dobil delo »vsestransko« izobraženi Bathelt, dasiravno ima o zidarski obrti toliko pojma, kakor njegovi vajenci, in dasi je za popravo zahteval večjo svoto, kakor drugi ponudnik — izučeni zidar. Kakor smo že poročali, jih je res tako

dobro popravil, da so bile peči brez dimnikov, in je imela občina dvojne izdatke. Ali kaj za to? Če občinska blagajna nima denarja, pa se povišajo doklade, samo da se maste od krvavo prisluženih slovenskih grošev privandrani tuji nemški agitatorji. »Wir müssen...« ta petelinčkova parola se je takorekoč vgnezdila pri naših občinskih možeh in čudno je, da je ta »müssen« vedno le Batheltu v korist. Morebiti pa vendar — ne radi pooblastila gosp. L. Pollaka? Seveda en glas proti slovenski manjšini je dober, čeprav je slovenski in se mora drago plačati z občinskim premoženjem. Da pa naši dragi Tržičani spoznajo, kako skrbno vodijo sedanji občinski mojze gospodarstvo, naj jim pojasnim vso zadevo. Lansko leto je prevzel Bathelt v popravo spodnji jez čez Bistrico. Ravno pri tem jezu je namreč Bistrica povzročala ob vsaki povodnji škodo in ravno zadnja povodenj je napravila gosp. lekarnarju in Batheltu res veliko škodo. Bathelt — praktičen mož, to se mu ne sme odrekati — si je mislil: »Jurij, pri mostu si lahko opomoreš.« Prevzel je popravo jeza, za les pa se je oglašil v občini. In kar se dosedaj še nobenemu, ki je hotel kupiti les od občine, ni posrečilo, se je posrečilo njemu — občinski zastop je sklenil, da se mu proda les, proda pod ceno — drevo po 2 kroni. Kakor je Bathelt računil, tako je tudi dobil. Da, občinski zastop je šel v svoji skrbi »für unsere Leut'« tako daleč, da mu je celo zaznamovanje smrek, ki bi se imele posekati in prodati, zaupal. Nekega lepega dne je korakal naš Jurij v občinski gozd, zaznamoval najlepša drevesa, češ, »taka morajo biti« in jih tudi pustil posekati. A Bathelt je brihtna glava. Ko so bila drevesa posekana, dal je vsaki smreki odžagati spodnji hloď, te hloďe je prodal svojemu svaku Lontscherju po 3 krone in les za popravo jezu je imel zastonj, poleg tega pa še lep dobiček. Očividci-veščaki pa trdijo, da je imel pri tej kupčiji tudi Žvirčev Matevž dobiček, ker so bila drevesa, ki jih je posekal Bathelt vredna najmanj po 8 kron. Pomislil, brumna duša, ali ni to krasno gospodarstvo? Seveda, če reče petelinček: »Wir müssen...« potem morate vi, Tržičani, ki pla-

PODLISTEK.

Cviete slovenskoga pjesništva.

Sabrao i uredio dr. Fran Ilesić. Izdala Matica Hrvatska. U Zagrebu. Tisak dioničke tiskare. 1906. Str. 160.

Zadnja leta so se začeli Slovenci in Hrvati približevati v svojem kulturnem stremljenju. Za to gibanje ima mnogo neoporečnih zaslug dr. Frančišek Ilesić, c. kr. profesor na ljubljanskem učiteljsku.

Prve književne sledove tega približevanja med Slovenci in Hrvati opazujemo v letošnjih publikacijah Matice Slovenske in Matice Hrvatske. Matica Slovenska je začela izdajati hrvatsko knjižnico. Letos je izšel I. zvezek te knjižnice, uredil jo je dr. Frančišek Ilesić; prikazuje nam zanimivo ilirsko dobo, kakor se zrcali v pesmih in prozaičnih spisih sedanjih hrvatskih pisateljev. Obratno pa je sklenila Matica Hrvatska, da izda vsako leto po eno slovensko knjigo. In prva ta knjiga je »Cviete slovenskoga pjesništva«. (Cviete slovenskega pesništva). Tudi to knjigo je uredil dr. Frančišek Ilesić. Izpregovorimo o nji nekaj besed tudi mi!

Knjiga ima tale obseg: Slovenski jezik, Slovensko pesništvo (oba sestavka kot uvod) in Cviete slovenskoga pjesništva (Narodna pjesma str. 1—10. Umjetna pjesma str. 11—160).

V uvodnem odstavku, naslovljenem »Slovenski jezik«, podaja dr. Ilesić hrvatskim bralcem nekako

kratko slovnico slovenskega jezika. Odkrito povemo, da nas je ta člančič presenetil. Slovnica — pa poezija. To ne gre skupaj. Dr. Ilesić bi bil pač bolje napravil, ako bi bil spisal za Hrvate malo slovensko slovnico s slovarkom, kar bi se naj tiskalo posebej v mali knjižici. Tako je preskrbela Hrvatska Matica za svoje slovenske člane malo slovnico in besednjak hrvaškega jezika, kar dobi vsak slovenski član brezplačno v roke, ko pristopi k Hrvatski Matici.

Drugi odstavek uvoda, »Slovensko pesništvo«, obsega kratek pregled našega pesništva. Dr. Ilesić je pač tukaj povedal, kar se je dalo povedati na tako malem prostorčku. Uzporedil je razvoj našega pesništva z razvojem hrvaškega. Tako primerja Vodnikovo dobo (1795—1830) z dobo biskupa Vrhovca in Napoleonove Ilirije; Prešernovo dobo (1830—1843) in dobo »Novic« izza l. 1843 z znamenito ilirsko dobo; dobo »Slovenskega Glasnika« (1858—1868) vzporeja z dobo absolutizma, ko so se družili hrvatski pisatelji in pesniki okrog lista »Neven«; Stritarjevo dobo (1870—1895) primerja z dobo »Vienac«-a v hrvaškem slovstvu; naposled pride najnovejša doba izza l. 1895 v obeh slovstvih.

Uvodu sledi »Cviete slovenskega pesništva« pod zaglavljama: Narodna pesem in umetna pesem.

Narodni pesmi je odkazal dr. Ilesić celih deset strani. Kdor količaj pozna bogastvo našega narodnega pesništva, bo pač z nami vred potrdil,

da je našlo pač premalo milosti, premalo uvaževanja pri dr. Ilesiću. Ponatisnil je tukaj le eno pripovedno pesem (»Kralj Matjaž in Alentica«), seveda, če štejemo neznatno pesem o Lavdonu tudi med naše boljše epične speve, obsega Ilesićeva zbirka celi dve slovenski, narodni pripovedni pesmi. Liričnih pesmi čitamo tukaj šestnajst; res, lirične pesmice najbolj znane, a če so tudi najboljše in za res najbolj značilne, to je drugo vprašanje. Mi mislimo, da tukaj dr. Ilesić ni pogodil pravega. V Štrekljevi klasični zbirki bi bil brez posebnega fonda našel več liričnih pesmi, ki so pravi pesniški biseri.

Na str. 11. se začena cvetje iz našega umetnega pesništva.

Na prvem mestu je tukaj zastopan, kakor se ume samoobsebi, naš ljubi Valentin Vodnik. Odmertil mu je dr. Ilesić 6 in 1/2 strani. Mi bi mu jih bili še več kot našemu prvemu umetnemu pesniku.

Dr. France Prešeren zavzema 17. strani. Dobro. Kot naš največji pesnik bi zaslužil gotovo najmanj še enkrat toliko. Zbirka bi morala imeti zlasti še več Prešernovih pesmi, sonetov, balad in romanc. Tudi »Krst pri Savici«, Prešernovo največje delo, bi moral imeti tukaj svoj prostor. Precej obsežen je, res, a za poznavanje Prešerna in njegove muze neobhodno potreben. Hrvat, ki ne pozna in ni bral »Krst pri Savici«, ne more umeti Prešerna. Dr. Ilesić je razdelil Prešernove pesmi, kar jih je

čujete zaradi tujcev skoro 100 odstotkov občinskih doklad, molčati in veseli morati biti, da imate tako skrben občinski zastop. Pri prihodnjih volitvah pa jih zopet volite!

— Doklada na žganje. A naši prefrigani očetje so si vendar izmislili pot, ki napolni prazno občinsko blagajno v kratkem do vrha. S prvim marcem se prične pobirati doklada na žganje. Nismo nič proti temu, da se hoče žganje vsaj nekoliko omejiti. Saj vemo i mi, da je žganje, ki je ravno v Trzinu strahovito razširjeno, izvor mnogih nesreč. Ali na tako prismojen način boriti se proti alkoholu — to more izstati le tako brumna glava, kakor ta, ki sedi na Goeknovem kratkem vratu. Sploh pa se nam zdi, da hoče petelinček na vsak način imeti prvo slavo — saj je v zadnjem času vedno in povsod na cesti, kakor kak cestni pometač. A da pridemo na famozno doklado. Posledica te doklade bo, da bodo trgovci podražili žganje, ker že itak nimajo kdove koliko dobička pri žganju. Dobro, v Trzinu bo žganje dražje in prefrigani naši očetje so si mislili, «dobili bomo naklado za našo prazno blagajno in ljudje se bodo počasi odvadili žganja; tako bomo ubili dve muhi naenkrat in zlobni jeziki nam ne bodo mogli več očitati, da nismo nič storili za Trzin». Prav lepe misli. Ali v svoji navdušenosti za narodni blagor so pozabili na žganjarne v Bistrici in na Slapu. Ne poznajo tudi naših ljudi in vedo, da če bo žganje v Trzinu tudi samo znatno dražje, da bo šel vsaki rajše pit v imenovani vasi, ki sta po 10 minut samo oddaljeni od Trzina, in ki nimata še doklad na žganje. In kdo bo oskudovan? V prvi vrsti seveda trgovci, ki od peze občinskih doklad že itak komaj dišejo, v drugi vrsti pa manjši obrtniki, katerim bodo delavci od dela uhajali v omenjene žganjarne. Treba je bilo, da bi se bili gospodje sporazumeli z občinami Sv. Katarina, Kovor in Križi in bi vse občine obenem vpeljale doklado — prikrajsan bi ne bil na ta način nihče. Ali kaj? Blagajna je prazna, občinske volitve so pred durmi in «wir müssen für unsere Leut' sorgen». Kajne, g. Goeken?

Novice iz Cerkljan.

— Da je lagati in obrekovati po avstrijskih postavah prepovedano, te misli sem bil dosedaj. V kaki zmoti sem bil, kaže tozba odborikov zadrage proti kaplanu Bešterju. Kaplan, že od prej imenovan patentiran lažnivec, se poslužuje proti zadrugi tako umazanih sredstev, da bi se jih ne sramoval enakih niti človek, ki bi prišel iz nekdanjih zaporov ljubljanskega grada. Vse mu je prav; laže tako, da sem zelo radoveden, koliko plačuje davka zato. Po novem letu jo je «skuhal», da ima zadruga 3000 dolga; ljudi pa strši: glejte, da se odpoveste, sicer boste plačevali. Priča, zaslišana pred sodnijo, ni obstala, kar je pripovedovala poprej okrog; pod prisego je potrdila, «da so kaplan rekli, da je dolga 2000»; na vsa druga vprašanja pa pravi: «tega pa res ne vem, sem pozabil, ali so rekli tako ali ne». Pripomnim naj, da je Bešter pričo, ko je vedel, da se vzdigne tozba proti njemu, imel v svojem stanovanju! Ker je dolga še polovico manj nego 2000 kron, zato so mislili odborniki, da taka laž in iz nje izvirajoče obrekovanje ni dopustna. Kaplan je bil oproščen. Vidi se pa, da, kdor boljše laže, lažje izhaja. Menda bode že res, da izpuščajo tatove, zapirajo pa tatiče.

Jož. Jenko ml.

priobčil, v tele oddelke: «Ljubavne pesmi», «Misli o življenju», «O umetnosti», «V slutnji leta 1848». Tako razdeljevanje se nam zdi popolnoma odveč. Tudi Luki Pintarju smo zamerili, ko je sestavil v veliki Prešernovi izdaji njegove sonete v razne skupine in dal tem skupinam samolastne naslove.

Kakor Prešernove tako je po nepotrebnem porazdelil pod razna zaglavja, katera si je sam izmislil, tudi Jenkove, Gregorčičeve, Kettejeve in Askerčeve pesmi.

Iz Valjavčevih pesmi bi bil moral na vsak način privzeti to ali ono njegovo po narodnem zgledu spesneno pravljico ali pripovedko; saj so prav te vrste zgledi v prvi vrsti značilni za Matija Valjavca in njegovo pesniško delovanje.

Pesnik Francišek Levstik je našel v zbirki cele 2 in 1/2 strani; mož je za naše slovstvo tako pomemben, da bi mu sodilo vsaj 10 strani, katerih bi ne bilo težavno izpolniti. Njegov prelep ciklus Franji, njegove balade bi dale več kot dovolj snovi.

Najbolj popolno so še zastopani Simon Jenko, Simon Gregorčič in Anton Askerč, pri katerem pa bi bil spisatelj brez škode izpustil nekatere novejšje pesnitve in nam ponudil več zgleda za njegove klasične balade in romane, za njegove globoko občutene popotne pesmi.

Brez ugovora bi bil lahko dr. Fr. Ilesič črtal iz zbirke imena, kakor: Radoslav Razlag, Jakob Gomilač, Mihael Opeka, Marica Strnadova, Franc Finžgar, Vida (V. Jeraj), Utva (Ljudmila Prunk),

— Vazna in veliko vredna je izjava Bešterja, ko je bil vprašan, če ima kaj premoženja. «Nič», se je odrezal. Lansko leto se je to razkustrano lažnivo revše bahalo, da ima 1000 K preveč in se naprosilo župana, da bi žnjim vpil in se bahal po «Domoljubu». Naj le reče kdo, da ta človek ni lažnik. Kar piše po «Domoljubu» s svojim podpisom, to utaji pred sodiščem, kar se je stavilo v zapisnik. Čast duhovskemu stanu, ki ima takega tovarisa med saboj. Se bolj pa čast ljubljanskemu «lemenatu», ki vzgoji dušnega pastirja, ki laže.

Jož. Jenko ml.

— Kaj tacega se ne, odkar berači niso sijo mahle. Sedaj pride najlepše. 3. februarja se je znašel na prižnici drugi kaplan Janez Langerholc. Modroval je med drugim nekako takole: Dobe se ljudje, ki pazijo na duhovna, da ga tožijo in vlečejo na sodišče itd. Svojo jezo je stresal na tak način, da se je jasno videlo in vsak je razumel, kam meri. Seveda, za «tarčo» je bil v prvi vrsti podpisani. To bi se ne bilo najhujše. Sedaj pa glejte, komaj teden dni, potem vložijo vsi trije naši duhovni v svoji krščanski ljubezni do bliznjega (tudi gg. župnik in Langerholc, ki sta obadva že na prižnici omenjala tožbo) tožbo pri sodišču proti nekemu drugemu samo zato, ker je zapisal tole: «... ne bode se pustilo, da bi duhovščina navajala županstvo k nezakonitostim». Č. g. Langerholc, ni lepo, da se znašate na prižnici, kjer ste varovani po postavi, da se vam ne sme odgovoriti, sicer bi bila kazen, da bi bilo grdo. Za ogrom varovan, meče vsak poba kamenje; med vetjo gruč fantov na vasi bode navadno najslabši vedno najbolj korajžen! Mnogo častneje bi bilo, če daste priliko, da se moremo zagovarjati. Za osebne napade je mesto zunaj cerkve, ne pa zlorabljeni prižnice. Pravite, da izobražujete ljudi. Kaka izobrazba naj bode pri zaklenjenih vratih? Na lanskem katoliškem shodu so se širokoustili gospodje: Naj se dá prilika tudi nasprotnikom, da pridejo blizu in povedo svoje nazore. Prakticira se nasprotno. S prižnice se označi: Popoldne predavanje v izobraževalnem društvu, vabljeni vsi; «Domoljub» piše: ... popoldne predavanje, vabljeni člani. Kakor čuti, se bo sklicevalo od Vaše strani shode zopet le za somisljenike, nasprotnikov ne boste pustili blizu; ko bi kdo sam prišel, bi se znalo zgoditi, da ga orožnik odžene. Tukaj zunaj cerkve, g. kaplan, napadajte, da se moramo braniti, imeli boste mnogo več ugleda, nego da se cerkev zlorablja. To pustite tovarišu, ki je čisto utopljen v močvirju laži. Ne straši naj Vas: volka ne spustiti med jagnjeta: na ta način bi čuli marsikatero grenko, toda resnično.

Jož. Jenko ml.

— Občinski računi našim možicelnom ne dajo miru in mirnega spanja. Jezi jih, ker se je nekaj kmetov občincev, ki plačujejo davke, pritožilo. Pritožba je čisto na pravem mestu. Tako n. pr. ima župan v Cerkljah letne plače 1020 K, kar je že lepa plača. V računih za leto 1906 se je dobilo 134 K 35 v. pod postavko «občinska pisarna», dalje za «izpolnjenje matrik» 14 K in več drugih nepravilnosti. Z občinskim premoženjem se gospodari slabo, n. pr. občinska soba v šolskem poslopju, kjer je izobraževalno društvo, ne nese niti vinarja. Poleg tega se jo pa hoče mirnim potom polastiti g. župnik za «izpraševalno sobo». Občinci, kmetje, davkoplačevalci! G. župnik ima pravico le do one sobe, kjer stanuje organist, ta je bila odločena in je še danes za «izpraševalno sobo». Nasprotna je odločena za «občinsko pisarno». Kakor se sedaj gospodari z ljudskim, kmetkim imetjem, kriči do neba. Leta 1905, ko je bil

župan izvoljen, prevzel je baje «vse čez», kakor se je izrazil. Potemtakem bi moral po človeški pameti sodeč, skrbeti za občinsko pisarno ali izpopolnjenje matrik župan sam, ker to je del občinskega opravila. Ali ni to čudno: Ob času pregledovanja računov pravi župan: tajnik je imel z matrikami tri «sihte»; pri občinski seji se pa pokaže račun, podpisan od župana, seveda je denar oni sprejel, ki je podpisan. Tudi pri lovu so nepravilnosti. Posestniki, ki ste lastniki gozda «Vasek» ali «Reka», zahtevajte, da se odda ta lov posebej v najem. Saj imate svoje vaše potrebe: za vaška pota, vaše mostove i. t. d., denarja za te namene pa ne. Skupiček od lova spada vam, na pa občini. Soba, kjer je izobraževalno društvo, bi lahko nesla na leto najmanj 50 kron. Kmetje, čisto prav ste imeli, da ste se pritožili, sicer pa, ko bode rešena pritožba, bo še kdo pisal o tej stvari. Ne zgubite pa poguma, čeprav prvič ne dosežete ničesar. Pritožite se zopet drugo, tretje leto itd. Potrpežljiva vztrajnost prebije želja vrata. Polž je lezel čez strmino sedem let, na vrhuncu mu izpodrsne in pade nazaj v globel! Pa kaj je rekel? Bom z novega začel romati. Čisto prav je imel. Kmetje, otesite se onih, ki jim je mar osebna korist, lastni žep, za splošno korist se ne menijo; otesite se tistih, ki na vaš račun delajo zdražbe v fari; začnite misliti enkrat s svojimi glavami, bodite uverjeni, da so v njih možgani, ne pa stare cunje ali slama. Duhovni hujskajo v izobraževalnem društvu na občinski račun, kar od njih ni lepo. Če imajo iskrico poštenja v sebi, naj ščujejo ljudi med seboj v prostorih, katere plačajo.

Jož. Jenko ml.

Jeseniške novice.

— Jesenice v znamenju obstrukcije. In ošabno je udarila maziljena roka po naprednih odbornikih. Pljunil je in izbruhnil v «Slovencu» dopisnik vso onemoglo jezo razjarjenega jezuita in užaljenega rimskega priganjača na kmeta, kise hoče otesti črnega krvosesa. Oj, ti predrzni kmet, ki si se upal prijeti za ragljo in kravji zvonec, da se s skrajnim sredstvom ubraniš božjega namestnika, ki bi se rad polastil še zemeljskega kraljestva! Ali ne pride nad tebe prokletstvo, ki naj seza v četrto koleno, ker si po stoletnem duševnem robstvu vstal ter zamašil usta brezvestnemu verskemu mešetarju! Solnce je zatemnelo, in zagrinjalo se je pretrgalo v temelju in grobovi so se odpirali, ko je umiral božji sin na Golgati. Mežaklja se ni premaknila s svojega mesta in farni zvonic sv. Lenarta se ni zrušil na nepokorne Jeseničane, ko je dospel doneči glas kravjega zvonca v šolskem poslopju ter nemilo udaril na uho božjega namestnika, ki se tako težko loči od posvetnega gospodstva, dasi božji sin ni imel prostora, kamor bi bil naslonil glavo... Nebo je poslalo žveplo na Sodomo in Gomoro, uporne Jesenice pa so ostale nekaznovane ter se še vesele življenja ob že dobrodejnih žarkih božjega solca. Čudovite sanje je imel župnik tisto noč po obstrukciji naprednih odbornikov. Sanjalo se mu je, da je imel dolgo pridigo o brezverskih kmetijskih upornikih ter bodočih občinskih in državnoborskih volitvah. Z veliko vnemo je čital trepetajočim svojim ovčicam tudi pastirski list ljubljanskega škofa, v katerem so bile bujno popisane vse nebeske krasote in vse pekelske grozote. Takrat pa je stopil trdih korakov na cerkvena tla Kristus Zveličar s križa na glavnem altarju ter smehljaše pogledal na prižnico. V eni roki je imel ragljo, v drugi pa kravji zvonec in izpregovoril je,

da se prepriča z lahkoto, kako se od časa do časa napredovale razne panoge pesništva.

Raduličeva zbirka bi bila morala služiti Ilesičevi zbirki za zgled nele glede ureditve, temveč tudi glede obsega in opreme. Potem bi bili z Ilesičevim cvetjem zadovoljni nele Hrvatje, ampak tudi Slovenci. Izpolnile bi se nam bile velike nade, katere smo stavili v to, tako težko pričakovano knjigo.

Tako pa človek Ilesičevo zbirko odloži iz rok z nekakim razočaranjem in nezadovoljstvom. Vidi se, da je bila v naglici — zbrana; naglica pa pri takih stvareh ni dobra. Boljše bi bilo, počakati še eno leto, makari tudi dve, in potem stopiti pred občinstvo res s pravim — «cvetjem» slovenskega pesništva, z lepo, ukusno urejenim «šopkom» narodnih in umetnih pesmi naših, ne pa s «pušeljcem», kateremu se vidi na vsakem svetu, da je v hitrici narejen, da ne rečem, zmetan skupaj.

Da ni Ilesičeva zbirka uspela bolje, obžalujemo še iz nekega drugega, a to jako tehtnega vzroka. Pri boljši, skrbnejši ureditvi bi bila jako dobrodošla našim dijakom kot pomožna knjiga pri slovenskem pouku. Vemo, kako dragi so naši pesniki. Tu pa bi imel dijak za majhne novce v rokah knjigo, iz katere bi se učil pregledno spoznavati naše narodno, a zlasti še umetno pesništvo, učil zasledovati njega početke, razvoj in razcvit. Prebiraje tako knjigo bi se uveril, da lahko s ponosom gleda na našo narodno in umetno pesem.

A.

A. Gradnik, Roman Romanav (Milan Pugelj), Vlad. Levstik, Zvonimir (Erjavec). Nekateri teh mož niso pesniki, dasi so delovali in še uspešno delujejo na drugih poljih; drugi (oziroma druge) so še mladi, nerazviti in je smer ter moč njih pesniške sile še nedoločna, nejasna. Niti oni, niti ti bi ne bili zamerili dr. Ilesiču, da jih je pustil pri miru.

Še nekaj splošnih opazk!

Jako motijo razlage in pojasnila, katera je dodal dr. Ilesič posameznim pesnim. Hotel je seveda storiti hrvaškim bralcem uslugo in jim olajšati čitanje. Bolje bi bil pač storil, da je sestavil, kar smo povdarjali že na drugem mestu, za brate Hrvate majhen slovensko-hrvaški besednjakček, katerega bi bil izvestno prav rad v roke vzel vsak Hrvat, kateremu je do tega, da razume podane pesmi.

Zbirki bi bilo gotovo v prid, ako bi bil porazvrstil pesmi po raznih strokah pesništva, ne pa po pesnikih samih. Tako je uredil Hugo Badalič «Hrvaško Antologijo», ki jo je izdala Matica Hrvatska v priliki svoje petdesetletnice leta 1892., in razdelil vso tvarino v tri velike oddelke: lirika, epika, didaktika. Na ta način bi dr. Ilesiču tudi ne bilo treba, pesmi nekaterih pesnikov deliti v več oddelkov in tem oddelkom izmisljati samovoljno, večkrat neprikladna zaglavja. Badalič je nadalje uredil pesmi kronološko, tako bi bil lahko napravil tudi dr. Ilesič in ponudil bralcu priliko,

mogoče besede: Kmet je vstal in se vzbudil, ker me je razumel. Ti pa si barantal z besedo sina božjega in zgodi se ti kakor prekupčevalcem, ki so bili z bičem pogrnani iz jeruzalemskega templja. Jezno se je obrnil župnik v stran ter krčevito stisnil pastirski list. Pohlevne ovčice pa so pohlevno popadale na obraze, ker so verjele Kristu z ragljo in kravjim zvoncec v roki... Tako se je sanjalo jesenskemu župniku v skrivnostni noči 15. februarja l. 1907 po Kristusu Gospodu... Lepe sanje, ki so vredne, da se ohranijo poznejšim rodovom!

— Ali je klerikalcem res za gospodarsko delo? Na vse pretege vpijejo klerikalci po «Slovencu», da bi radi delali, česar pa ne morejo radi obstrukcije. To je le pesek v oči nerazsodnim ljudem. Delati hočejo res, ker so slučajno skrpicali tako večino, da bi lahko delali z občinskim gospodarstvom kakor mačka z misjo. Če bi bili klerikalci v manjšini, no, potem bi videli, kaj se pravi, če zdijva klerikalec. Kaj so počenjali takrat, ko bi se bili imeli voliti častni občani? Takratni občinski odborniki so bili večkrat v življenski nevarnosti pred napol pijano tolpo, ki so jo vodili razni «zdej k' smo glih vkup», Krivci i. t. d. To so se prebito malo brigali za pošteno in mirno delo. Strankarske in osebne koristi so jim bile nad vse. Na Kranjsko je prinesel obstrukcijo klerikalni nadbrog dr. Šustersič, ki je razbijal v deželni zboru, kakor bi bil obseden. Zato nas sedaj popolnoma nič ne vznemirja, če klerikalci hujskajo, da nočejo naprednjaki delati. Mi smo za dostojno delo, toda zadaviti, tebi nič, meni nič, se ne pusti tudi najzabitejši hribovski mežnar. To je zakon samobrambe in zna se zgoditi, da padejo v jamo klerikalci, ki jo kopljejo za naprednjake!

— Z misijonom ali predpripravo za državnozborske volitve hoče osrediti jesniške občane ljubljanski škof Bonaventura Jeglič. Uboga prižnica in spovednica, koliko bosta trpeli! Vemo, da se bo strasilo z vsemi mogočimi hudiki in vragovi vsakogar, ki ne bo sveto obljubil voliti klerikalnega poslanca, ki zna baje na poseben način odganjati te peklenske sitneže, če človeka nadlegujejo na smrtni postelji. Zanašamo se na zavestnost občanov, da bodo znali primerno odgovarjati, če se nas res osreči s kakim posebno bojevitim misijonarjem!

— Strah, ki je v sredi votel, okoli ga pa nič ni. Najnovejša iznajdba farovskega «Slovenca» je ločitev Save od Jesenic. Stvar je pravzaprav jako neumna, ker mora vsakdo vedeti, da se taka gospodarska ločitev ne izvrši v enem letu ampak traja večkrat cela desetletja, predno se izvede. Kakšno škodo pa bi imele nazadnje Jesenice v narodnem ali pa gospodarskem oziru, če bi se to tudi zgodilo? Vzemimo samo slučaj, da se zgodi pri tovarni kaka katastrofa, kar je pri takih podjetjih nekaj čisto navadnega. Kdo bi imel največjo škodo? Občina, ki bi bila obremenjena z neštevilnimi obubožanimi delavci. Davčna moč Jesenic bo rasla z vsakim dnem. Pomislimo samo, da se večina stavbenih prostorov nahaja na kraju, ki bi na vsak način spadal pod občino Jesenice. Po novem občinskem volilnem redu, ki nam ga bodočnost kmalu prinese, bo imela slovenska stranka vedno toliko zastopnikov, da bodo lahko odločilnega pomena v odboru. Pred mednarodno socialno demokracijo se Jeseničanom ni treba bati, ker bi prišli demokracije do veljave le v enem razredu, ki bi volil na podlagi splošne volilne pravice, oziroma na podlagi najnižjega davčnega razreda. Klerikalec je vedno bolj nevaren, ker je zvit, brezobziren in hinavsk, ter tiči v njem vedno znaten del falota. Če se torej «Slovencu» ljubi, naj le prav pridno brska v to gnezdo!

— Revček Andrejček. Zopet moramo zaznamovati velik napredek naših marljivih igralcev, zlasti kar se tiče ženskih vlog, ki do najzadnjega časa niso našim razmeram niti odgovarjale. Na odru smo videli gđ. Boštetovo, Ravnikovo, Orehekovo in Rotarjevo. Presenetila nas je gđ. Orehkova, ki je v nedeljo dokazala, da zna vstvariti svojo vlogo. Gđ. Rotarjeva je bila, kakor navadno, najboljša in najljubšeja. Imenitno je zadela Franičino na onih mestih, ko pride v nasprotstvo z glavnim očetom. Dekliška ljubezen je zmožna svoje glavno kljubovati neizprosno, kakor skorja trdemu očetu. Vobče bi bilo želeli več ugloblja v Franičino ljubezen, osobito v trenutkih, ko se mora res pokazati prekipevala in nevpogljiva ljubezen do Pavleta... Na odru ne sme igravec niti za trenutek pasti iz svoje vloge, ker drugače se vzbudi v gledalcu nehoti nevolja in razočaranje in se ga takorekoč prisili, ostati v vsakdanjosti. Moške vloge so bile malone dovršene. Igrali so: brat Plankar, brata J. in L. Ravnik, Jožef Ravnik, Šlezinger (Pavle), Wuti, Čop i. t. d. Plankarjev Revček Andrejček sploh ni mogel biti boljši, kar velja tudi o L. Ravniku. Končno naj še omenimo, da pri predstavi marsikoga nismo opazili, ki bi pač lahko počastil naše delavne «Sokole» s svojo navzočnostjo. So pač taki naši rodoljubi z dežele!

— Nova Doba ali list, ki menda sam ne ve, zakaj je prišel izhajati, ve poročati, da je nastala obstrukcija v jesenskem občinskem odboru, adi — osebnih prepričanj med odborniki. Tu moramo

odgovarjati pač le s pesnikom Prešernom: Le čevlje sodi naj kopitar!

Dopisi.

Iz Gorij. V nedeljo, 24. februarja je bil tukaj ustanovni shod društva za privabitev tujcev. Začasni načelnik nadučitelj Zirovnik je pozdravil navzoče domačine, ki so se zbrali v obilnem številu, g. dr. Marna, tajnika deželne zveze in goste z Bleda, Breznice in Bohinja, katerih je bilo okrog 20. Potem je g. tajnik pojasnjeval pomen društva, ki bode posebno za Gorje velikega pomena. Govorili so še razni govorniki: Peternel, župnik Ažman, Jakob Jan, župan Zumer in učitelj Jensko. Vpisalo se je 25 članov. Odbor se bo volil pri prihodnjem občnem zboru, ki se skliče meseca marca. Med tem časom se bode pridno nabiralo člane.

Iz Podbrezja. Dne 3. in 10. februarja je priredila Podbreška mladina pod vodstvom g. učitelja Zirkelbacha dve gledališki igri s petjem in godbo s prav izvrstnim uspehom. Ker se to ni vršilo pod komando svetohlincev ter se je nekaterim devicam premalo kadilo, se je našel mlečnozobi petoliz ter dal devicam zadoščenje s tem, da je prav po svetohliniki napadel našega nevtrastnega, požrtvovalnega učitelja Zirkelbacha. Olgovora sploh ni vreden, ker takšen katekizem kakor je «Domoljub» pri zdravem in pametnem človeku sploh ne pride v poštev, še manj pa njegovi dopisniki. Povemo Vam samo toliko, da so tisti časi minuli, ko se je za jajca in za maslo nekaterim dajala prednost in se je preziralo druge, to bi se edino moglo izpeljati, ako bi v Podbrezje zopet dobili za mežnarja (konservatorista ali glasbenega profesorja), dokler se to ne zgodi bodemo v društvu vsi enaki. — To mi dobro vemo, da bi svetohlincem okoli «Domoljuba» bilo najljubše, da bi bilo vse po starem, t. j. da bi nož in žganje igrala glavno vlogo. Na svidenje pri prihodnji predstavi.

Več Podbreških mladeničev.

Iz Trate v poljanski dolini nam piše preprost kmetovalec: [Konec.] Moram pa še omeniti, da, kolikor je v naši občini klerikalnih voditeljev, naj si izbero izmed sebe katerega oni mislijo, da je najbolj pe volji božji, drugega pa naj izbero onega, ki je največji hudobnež, pa naj jih spravijo v našo občino. Zraven pripeljejo lahko še ljubljanskega škofa, pa vsi skupaj ne bodo mogli za gotovo reči, katera izmed prvih dveh zgoraj navedenih ima pa pred Vsemogočnim večjo veljavo. Tratarski klerikalci so popolnoma podobni onim, katerim je Kristus rekel, da precejajo komarje, ali pa so pobeljeni grobovi, ker njim ni nobeno sredstvo preostudno. Taki agitatorski duhovi so podobni onemu natakarku, ki bi kar na mah zapustil svoje goste ter šel kidat gnoj in bi ves spehan prišel zvečer domov, jutraj pa bi zopet šel med goste s še od prejšnjega dneva od dela umazanimi rokami. Končno moram še omeniti, da bi postene večine naši klerikalci nikdar ne bili dobili, le pod silovitim pritiskom župnika so jo dobili, ker se je na vse strani povdarjalo, da je vera v nevarnosti in še to ie ono. Jaz, preprost človek, sem pa drugačnega mnenja, da imate le vi slabo vero, ker nimate prav nobenega zaupanja v Boga; ko bi vi izmollili v ta namen le en očenaš, bi vam ta več koristil, kakor vsa ta neumnost, ki ste jo uprizorili. Kristus je rekel Pilatu: Nobene oblasti bi ne imel do mene, ako bi ti ne bila dana od zgoraj.

Iz Cerkljan. (Nesreče.) Velika nesreča bi kmalu zadela cerkljansko županijo. Občinski tajnik, desna roka očeta župana, Bešterjev kompanjon in včasih tudi kuharone «godlje», katero prinaša «Domoljub», lažnjivi klujecek, sicer vedno brihtni tajnik, je padel tako nerodno pod konja, da mu je isti z nogo stopil na obraz in stegno. Tajnik je pod konjem vpil na čudne viže, ker je konj po njem z največjim veseljem drobentil. Ampak šalo na stran, stvar je resna. V nevarnosti je bilo posebno oko. — V zahvalo za srečno prestane bolečine bodo oče župana plačali eno mašo iz občinske kase. Vsaj med odborniki se govori, da bi bilo čisto prav. — M. Režek, Pavovi, je pa pri rezanju škupe odtrgal gepelj veliko mesa iz noge. Človek bi mislil, da ljudi, klerikalno navdahnjenih, ne zadene ničesar. Ampak —.

Šent Lenart v Slov. Gor. Dne 17. m. m. se je vršilo pri nas ogromno obiskano zborovanje radi pridobitve nove železnice Feldbach—Purkla—Šent Lenart—Ptuj, pri katerem je bilo navzočih čez 500 interesentov. Došli so tudi gg. namestniški svetnik Marius grof Attems, državni poslanec Vincencij Malik in mnogostevilna zastopstva skoro vseh občin, mimo katerih naj bi peljala nova železnica. Tukajšnji župan g. Josip Sedminek otvori zborovanje, pozdravi vse navzoče ter prebere dole dopise in brzojavke, med drugim državnega poslanca dvornega svetnika dr. Ploja, potem Wastiana, Robiča, dr. Korošeca, deželnega poslanca Rožkarja, mestne občine Ptuj in Brežice, kateri vsi opravičijo svojo odsotnost in obljubujejo najizdatnejšo podporo izvršitvi tega načrta. Predsednikom se izvoli soglasno g. sod. svetnik dr. Kronvogel. Leta po-

zdravi še enkrat prav priščno vse došlece ter poda spored zborovanju. Kot prvi oglašuje se k besedi g. namestniški svetnik Mar. grof Attems. Govornik pripozna potrebo in primernost tega železniskega načrta ter slovesno obljubi, da bo vlada storila kar bo le možno, ker uvideva velepomembnost ravno te proge. Slično se izrazi državnozborski kandidat Vincencij Malik, kateri se zaveže sa slučaj, da bi imel za ta okraj voljen biti, z vso silo na to delati, da postane to vprašanje aktualno in da mu pomore čimprej do uresničenja. Gosp. Rudolf Schiefer, učitelj iz Apač, obrazloži v dovtipnih in prijazno sprejetih besedah zgodovino te železnice ter zahteva ne samo to progo, katero bi itak že pred 50 leti morali dobiti, ampak nadaljevanje te proge čez Brežice v Raguzo, to je do Adrije. Le tako bo procveto naše gospodarstvo, bo prišla do zasluženega slavlja naša lepa zelena Spod. Stajarska. Župan iz Feldbacha g. Schar in g. Taler izjavita v imenu zastopane občine, da bode ta projekt kar najbolj mogoče podpirala. Tukajšnji zdravnik dr. Benesch pa dokaže z neovrgljivimi podatki, da ima ta proga večjo eksistenčno pravico, kakor ona, katero zahtevajo Radgončani. Ker leta bi koristila pred vsem Madžarom, dočim bi naša proga hasnila našim bogatim Slovenskim Goricam. Nadalje pa povdarja tudi to — kar je gotovo važno — da bi proga Feldbach—Purkla—Šent Lenart—Ptuj predvsem ugajala tudi vojnemu ministarstvu, ker ustreza vsem stratezičnim zahtevam. Nato pa se, simpatično pozdravljen, vzdigne naš g. notar Fran Štupica ter z navdušenimi besedami in jedernatimi potezami naslika koristi nove, težko zapričakovane železnice, kakor jih bo morala donášati tudi slovenskemu kmetu. Med burnim odobravanjem prebere nato resolucijo, ki povdarja potrebo in primernost proge Feldbach—Purkla—Šent Lenart—Ptuj, njeno velevažnost ter v Ptuj pri likom tamošnjega železniskega zborovanja voljeni železniški odbor pozivlja, da se izreče edino le za to progo in napne vse sile, da se doseže. Udanostna brzojavka sestavi se za železniskega ministra, pozdravi se pošljejo občini Brežice, katera je bila zadržana. Na to pa zaključijo, srčno zahvaljujoč došlece za mnogobrojen pohod, predsednik zborovanje.

Umetnost in književnost.

Knjige Slovenske Matice za l. 1905.

Slovenske narodne pesmi. 10. snopič (III. zveska pola 28—1/2, 41). Uredil dr. Karel Štrekelj. (Str. 433—646). Deseti snopič obsega štev. 5832—6400. Na vrsto prihajajo pred vsem zdravice pobožne, potem pesmi, v katerih se nam kažejo pivci, kako se bahajo s svojo pivsko močjo in silo, kako se svoje strasti vesele in ponašajo z njo, pa kako jih z njo čaka zaslužena revščina. V poslednji oddelek pivskih pesmi so posnete druge na pitje se nanašajoče pesmi in razne pivske šale, v dodatek pa začetni stih tistih pesmi, ki se zde izdatelju nenarodni iz tega ali onega ozira. Potem obsega ta snopič peti razdelek III. dela vse zbirke, to je pesmi, ki se pojejo, kadar umrlega človeka varujejo ali pa pogrebajo ali pa se ga spominjajo pri zadušnicah. Dostavek A obsega nekaj nenarodnih pesmi, v katerih se umrli «poslavlja» od svojcev ali jemlje od njega slovo drugi, v dostavku B pa so zabeleženi začetni stih premnogih sloves, ki jih poje naš narod v smrtnih prigodkih in spominih, ki pa niso pristno narodna, ampak večinom povzeta iz cerkvenih pesmaric. — Drugo leto izidejo pobožne narodne pesmi, s katerimi se zaključijo tretji del Štrekljeve zbirke. Škoda, da Matica ne poskrbi, da bi izhajalo to delo v obsežnejših snopičih in se tako preje dovršilo. Da je Štrekljeva zbirka v slovanski literaturi nekaj posebnega, ni treba dostavljati. Kdor se hoče vtopiti v tako zanimivo duševno življenje slovenskega naroda, ta naj zopet in zopet poseže po Štrekljevih narodnih pesmih, ki pričajo, kako nežno dušo, kako mehko srce, kako bujno domisljijo ima Slovenec.

Tedenski politični pregled.

Volilno dolžnost je sprejel deželni zbor moravski.

Izpremembe v ministarstvu napoveduje dunajska «Zeit». Baje odstopijo minister za notranje zadeve Bienert, poljedelski minister grof Auersperg ter justični minister dr. Klein. Bienert baje postane namestnik na Dunaju, Auersperg v Inomostu, Klein pa predsednik najvišjega sodišča.

Glede avstro-ogrsko pogodbe je sprejel solnograški deželni zbor sledečo resolucijo: «Deželni zbor izjavlja, da je dolžnost vlade, zahtevati od Ogrske nemudoma zavezno izjavo za podlago rešnih pogajanj glede pogodbe. Ako bi se to izjavilo vsled ravnanja Ogrske, naj pripravi vlada popolno gospodarsko ločitev tako, da bo imel novi državni zbor v rokah načrt za popolno ločitev od Ogrske in vse zakonske načrte, ki se tičejo vojaštva, zunanjih in gospodarskih razmer,

V triaškem deželnem zboru so socialni demokrati vložili spomenico glede volilne reforme, kateri so priložili izdelan načrt. Poslanec dr. Slavik in dr. Ribar sta predlagala, naj se odkaže oboje odseku za volilno pravico. Večina je pa sklenila, izročiti to deželni odboru. V generalni debati je poslanec dr. Ribar ostro kritiziral načrt, katerega je izdelal deželni odbor. Odgovarjal mu je Zanolc.

V štajerskem deželnem zboru sta vložila poslanca Resel in dr. Schacherl sledeči predlog: 1. Določbe, ki jih obsega § 3. deželnega reda glede virilnih glasov in določbe o volitvah poslancev iz veleposestništva naj se odpravi ter § 4. tem v zvezi stojiče določbe deželnega volilnega reda primerno izpremeni. 2. Mandate, ki postanejo na ta način prosti, naj se dodeli drugim kurijam iz vsega knjižnega trgovaške in obrtne zbornice, zlasti pa splošni kuriji. Načrt, ki se ga izdela po teh načelih, naj se pa predloži deželni zboru tako pravočasno, da se lahko razpravlja in sklepa o njem v sedanjem zasedanju.

Ogrski parlament je sprejel zakonski načrt o zavarovanju delavcev za bolezni in nezgode. Zakon je zelo pomanjkljiv, vlada pa bi s tem rada potolažila delavce, ki so z razmerami že skrajno nezadovoljni.

«Pravna država» Avstrija je dobila zopet donečo klopoto. «Lačni strajk», katerega so se posluževali ruski politični kaznjenci proti samovolji in nasilstvu brutalnih gubernatorjev in kaznilniških ravateljev, je postal tudi avstrijsko sredstvo. Poročalo se je, da so povzročili rusinski dijaki pri vpisovanju na lvoškem vseučilišču velike izgrede, ker se je sistematično zatiralo njih enakopravnost. Tega nastopa se sicer ne more priporočati, ali razume se ga lahko, ako se pomisli, koliko ogorčenja se je tekom desetletij nabralo med večno teptanimi Rusini in kako se jih je poniževalo na lvoškem vseučilišču. Deželna sodnija je vpeljala na to preiskavo proti rusinskim dijakom. To je razumljivo. Ali druga je to, da so spravili okrivljene dijeke v preiskovalni zapor, dasiravno določa postava, da je dovoljen preiskovalni zapor samo tedaj, kadar je opravičen sum, da bi okrivljenec pobegnil, da bi ponovil kaznjivo dejanje, ali pa da bi lahko skalil preiskavo. Teh razlogov ni bilo v tem slučaju, zapor je bil neopravičen in stvar je dobila lice, da se vrši čisto navadno maščevanje nad rusinskimi dijaki. Vse prošnje, vsi protesti so bili zaman, Rusini so morali sedeti. Tedaj so dijaki sklenili, da bodo zavrnili vsako hrano, dokler se jih ne izpusti. Dne 21. svečana so začeli s stradanjem in 96 ur so ostali brez hrane. Višje deželno sodišče se je postavilo začetkoma na brutalno stališče, da mora njegova volja obveljati na vsak način. Pozneje je določilo, da se izpusti samo nekatere dijake iz zapora. Temu so se uprli tisti, ki so jih hoteli izpustiti in moralo se jih je po sili odpraviti iz zapora. Drugi so stradali dalje. Mnogih se je polotila mrzlica in že se je bilo bati, da dobe nekateri legar od lakote. V nedeljo popoldan je sklenilo višje deželno sodišče, da se izpusti vse iz zapora proti kavciji 30.000 kron. Dijake je pričakovala pred zaporom velikanska množica, ki jih je sprejela z burnimi ovacijami ter jih je odpeljala v slavnostnem sprevedu do «Rusinskega Doma». Pravi se, da bodeta predsednik višjega deželnega sodišča vitez Čorznicki in predsednik deželnega sodišča Przylnicki odstopila.

Zagrebaški vsenčistični dijaki so imeli v nedeljo protiklerikalni shod, na katerem so zahtevali ločitev od Rima. Predsedniku sabora so izročili resolucijo, ki zahteva, naj se črta iz proračuna vse svote za cerkev.

V nemškem državnem zboru je pričela proračunska debata. Kanceler Bülow je napovedoval, da bode vlada pri prihodnjih volitvah še bolj energično nastopala proti socialnim demokratom.

Godovi prihodnjega tedna:

3. Kunigunda, Milislav, Krona; 4. Kazimir; 5. Friderik, Danica, Radomir, Bogomil; 6. Fridolin, Ninoslav; 7. Tomaž Akv., Kosana, Svedorad; 8. Janez od Boga, Bodin; 9. Franciska, Bojka, Danimir.

Sejmi na Gorenjskem prihodnji teden:

3. v Preski pri Medvodah in 7. v Zalogu.

Novičar.

Osobne vesti. Premeščeni so gg.: Leopold Ruard, aspirant c. kr. drž. žel. v Kranju, na Bled; g. Anton Weber, aspirant na Bledu, v Kranj; postajenačelnik asistent Hinko Kenda v Kranjski gori, v Ljubljano (drž. kol.); Fran Gasperin, skladiščni mojster v Kranju, v Gorico (drž. kol.); Ignacij Kopač, postajni paznik, iz Kranja v Grosuplje; Alojzij Huter, postajni mojster, iz Šmarja-Sap v Kranjsko goro. — Kot žel. volonter je vstopil v Kranju g. Josip Znidaršič.

Naslov ravnatelja je dobil g. Ivan Pezdic nadučitelj na ljudski šoli v Kranju, vsled svojega izbornega delovanja v deželni šolski svet.

Slovenski klerikalci so na četrtkovem zaupnem shodu imenovali sledeče kandidate na Kranjskem: 2. Ljubljanska okolica dr. Šuštersič. 3. Črnomelj, Metlika, Novomesto dvorni svetnik Suklje. 4. Kamnik, Brdo dr. Krek. 5. Litija, Radeče, Višnja gora Povše. 6. Vipava, Postojna, Lož dr. Žitnik. 7. Radovljica, Kranjska gora Pogačnik. 8. Kranj, Škofja Loka Demšar. 9. Vrhnika, Idrija, Logatec Gostinčar. 10. Ribnica, Velike Lašče, Žužemperk Jaklič. Za Ljubljano imenujejo kandidata v nedeljo na shodu. Za krški okraj ga šele izberejo.

Jesenjski občani bodo v četrtek, dne 7. marca 1907 stali pred upravnim sodiščem. Videti je, da se je omenjenemu sodišču s to zadevo prav zelo mudilo. Druge zadeve čakajo po tri leta in še več na ustno razpravo, tukaj je Lukman z Jesenic priberal javno razpravo, še prej nego je preteklo eno leto po pritožbi. Ta hitrost je vsakako značilna, in sedaj popolnoma omiti Pongratz že triumfira ter pričakuje, da mu upravno sodišče ravnotako na pomoč priskoči, kakor mu je zadnjič priskočilo na pomoč deželno sodišče ljubljansko! — Spored te javne seje je naslednji: ob 11. uri dopoldne. Kranjska industrijska družba na Savi proti c. kr. okrajnemu glavarstvu in Radovljici zaradi sprejetja častnih občanov v občinski imenik; — ob 12. uri 15 minut popoldne: Jakob Mesar na Jesenicah proti radovljiškemu okrajnemu glavarstvu zaradi reklamacijskega postopanja pri volitvah; — ob 1. uri in 15 minut popoldne: Anton Lukman s Save proti volilnemu komisarju, c. kr. okrajnemu nadkomisarju Francu Schitniku v Radovljici zaradi nekega glasu pri občinski volitvi v prvem razredu.

Javno predavanje v Kranju. Danes zvečer ob 6. uri predava v fizikalni sobi tukajšnje gimnazije gospod Michel Angelo baron Zeis, c. kr. okrajni komisar o «Bistvu umetnosti in umetnostnem vžitku». Pristop vsakemu prost.

Volitev krajnega šolskega sveta na Trati pri Poljanah se je vršila predzadnji petek. Ker so zmagali neodvisni kandidati, je to silno poparilo nasprotnike in neki klerikalni general je postal kar na mah grizav.

Odstopil je župan občine Sv. Križ v Trzinu, g. M. Kozelj. Zupanoval je šest let. Jutri v nedeljo se vrši nova volitev župana.

Kranjski trg, draginja in kakovost blaga. (Glas iz občinstva.) Prirojeno je nekaterim prodajalkam kranjskega trga, ako se blago bolj draži, tembolj ga ponarejajo. Vzemimo n. pr. mleko. Mleko prinese večinoma posneto in krščeno, vrh tega pa še vse smetno in umazano. Surovo maslo, katero je naravnost zdravju škodljivo, je pokusila minuli teden neka gospa in bila je komaj četrtinka masla, drugo je bila voda, sol, krompir ali moka. Domači sir ali mohand ni vreden, da bi se imenoval sir, ker nima nič tolsche, narejen je iz samih odpadkov z različnimi primesmi. Med ajdovo moko se melje ceni zdrobljeni riž, ali pa se meša s pšenico. Skoro nobena stvar ne pride na trg v takem stanu, kakor se drugod zahteva, zraven pa še taka draginja, da se ne more dovolj preplačati. Vse pa še nadkriljuje nesnaga pri posodi, kurnikih, posebno pa pri prodajalčinah rokah, ki izpreminjajo vse barve od različnih tyarin. Žlice se vidijo samo pri smetani, drugod po celem trgu ne najdeš nobene. Temu bi se kaj lahko prišlo v okoliščini konfiskacije in denarno globo. Dobro bi tudi bilo, da bi slavna mestna občina naprosila slavni magistrat stolnega mesta Ljubljana, da bi dovolil enemu pooblaščenemu mestu Kranja, več tržnih dni prisostovati ljubljanskemu tržnemu nadzorniku, da bi videl, kako on nadzoruje in kake pripomočke ima, da spozna, ako je blago sveže ali ne, oziroma užitno ali pokvarjeno. Da bi isti ravno tako nadzoroval v Kranju, potem bi imeli res tržno nadzorstvo. Nekateri bodo mislili, da bode manj blaga prislo na trg. Mogoče, a samo dva ali tri pondeljke. Dolgo to ne bode trajalo, ker kmetica, kar skupi za perutnino i. t. d., je njeno in zato si kupi, kar ji njeno lastno srce poželi. Kranjske gospodinje vam bodo pa gotovo vse hvaležne. Opazovalec.

Prememba posesti. Tukajšnji stavbeni podjetnik in posestnik, g. Josip Fuso, je prodal svojo vilo «Ano» v kopriskem predmestju tvrčki Zabret & Hutter, tovarni lanenega olja v Britofu pri Kranju, za 34.000 K.

Kranjska podružnica slovenskega planinskega društva ima svoj VII. občni zbor dne 15. marca 1907 ob 8. uri zvečer v prostorih tukajšnje «Narodne Čitalnice». Spored: 1. Nagovor predsednikov; 2. poročilo tajnikovo; 3. poročilo blagajnikovo; 4. volitev novega odbora; 5. Slučajnosti.

Javna ljudska knjižnica „Narodne Čitalnice“ v Kranju. Knjige se izposojujejo vsakomur, kdor se zaveže spolnjevati tozadevna določila, ki so tiskana na izkaznicah. Za vsako izposojeno knjigo se plača 4 vinarje, ki se porabijo za nakup in vezavo novih knjig. Slavno se vabi, da se pridno posluša izpo-

sojevanja, saj so na razpolago skoro vse novejšje leposlovne slovenske knjige, priznanih pisateljev kot Askerc, Cankar, Jurčič, Meško, Sardenko, Stritar, Tavčar, Zupancič i. t. d. Dobe se do malega vsi letniki «Ljubljanskega Zvona», «Dom in Sveta», potem «Slovenka», «Kres», Gabrščekova «Slovenska knjižnica», «Svetovna knjižnica», «Salonska knjižnica», «Leposlovna knjižnica», potem knjige Matice Slovenske in družbe sv. Mohorja i. t. d. Na razpolago so tudi nemške knjige: romani, novele, drame, ilustrovani časopisi ter mnogo letnikov «Münch. Fliegende Blätter», par letnikov «Simplicissimus»-a, vsi doslej doslej izšli zvezki «Oesterreichische Rundschau». Leposlovje obsega še češke, hrvaške in srbske, ruske in laške knjige. Strokovne in znanstvene knjige se dobe v raznih jezikih. Vsa pojasnila daje knjižničar, na katerega naj se blagovoli vsakdo obrniti. Knjižnica je odprta vsak torek, sredo in soboto od pol 8. do 8. ure zvečer.

Kapelnik in meščanska godba v Kranju. Odbor tukajšnje meščanske godbe naznanja slavnemu občinstvu, da je dne 24. februarja došel in prevzel službo kapelnika g. V. F. Faltis, praški konservatorist. Gosp. Faltis je služboval v deželni gledališču v Ljubljani, potem kot vojaški kapelnik na Bolgarskem, bil je gardni kapelnik v Petrogradu, slednjič pa kot dvorni kapelnik v Kairi v Egiptu in si je prislužil tem potom visokih in mnogih odlikovanj. Godba je imela svojo prvo vajo dne 26. m. m. zvečer, in sicer z dobrim uspehom. K vaji so došli samo domači godci, zaigrali so nekoliko komadov v učni dvorani, g. Faltis je vestno poslušal godce in je bil vesel na zanimanju godcev, akoravno se ni došlo nekoliko prepotrebni godbenih moči, katere pa godbeni društveni podpredsednik g. Josip Fuso v kratkem času preskrbi po navodilu odbora. Ukrenilo se je toraj, kar je bilo v moči neutrudljivemu odboru meščanske godbe kranjske. Naprosi se pa tudi slavno občinstvo vsestransko, da vzdrži po svojih močeh tako za mesto Kranj neobhodno potrebno godbo. Posebej pa se pozivljemo vse p. n. podporne člane, da ostanejo godbi zvesti in da prispevajo za godbo od 1. marca t. l. naprej. — Gosp. Faltis se priporoča cenjenemu občinstvu, da mu blagovoli nakloniti priven pouk na glasovirju in godalih.

Akcijska družba lokalne železnice Kranj—Tržič se je konstituirala in so izvoljeni v upravni svet sami Nemci, Slovence se je docela prezrlo. Ker ima vlada pravico do imenovanja treh članov v ta svet, imenovala je tudi ona same Nemce, in sicer sekcijkega šefa Exnerja, generalnega svetnika Gebauerja in vladnega svetnika dr. Wernerja, torej ljudi, ki jim je kranjska dežela deveta briga in ki uganjajo samo koristolovstvo!

Cementna tovarna na Dovjem bo izplačala za preteklo leto 6% no dividendo in zgradila novo tovarno v Bakru v hrvaškem Primorju. V to svrhu se izdajo nove delnice v vrednosti poldruga miliona kron. Tovarna v Bakru prične poslovati v nekaj mesecih.

Električna gonilna moč za nove državne alpske železnice. V neki notici «Gorenjca» od zadnje sobote pod tem naslovom je bilo čitati, da se bode za bohinjko železnico preiskovala vodna moč Soče med Kobaridom in Bovcem. Kakor se nam pa poroča iz zanesljivega vira, bode vodna moč Soče služila le železniskemu obratu od Podbrdo do Trsta. Železniskemu obrtu od Podbrda do Beljaka, oziroma Celovca ter od Trbiža do Ljubljane pa bode služila vodna moč Save in Radovine pri Mostah na Gorenjskem, okrog 10.000 konjskih sil, katero moč bi tudi rada imela Kranjska industrijska družba, kar pa seveda ne bode dovolilo c. kr. železnisko ministrstvo. — Vodna naprava na Završnici v Mostah za oddajo električne luči in moči se je približala svojemu uresničenju ter se kratkem prične s delom.

Slovenska gospodarska stranka in «Nova Doba». Ustanovila se je nedavno neodvisna napredna stranka pod zgornjim imenom in izdaja dvakrat v tednu svoje glasilo «Nova Doba». Izdajatelj lista pravijo: «Da je pri nas predvsem potrebno vsestransko gospodarsko delo in enotna gospodarska organizacija, je naše neomajno prepričanje. Na to delo bo vabila «Nova Doba»; to delo bo podpirala vedno in povsod, bo pa tudi vez celi organizaciji. Vsa v listu zastopana načela, vsa njegova politika temeljila bode na tem stališču.» — Pozitivno, smotreno narodnogospodarsko delo bi moralo biti vsem Slovincem vzor.

Požar. S Hrušice se piše: Dne 18. m. m. ob en četrt na 12. dopoldne je izbruhnil ogenj v tukajšnjem skladišču železniskega podjetništva, ki se je mahoma razširil po vsem poslopju. Naše vrlo gasilno društvo je bilo v par minutah z gasilno pripravo pri požaru ter se mu je z velikim naporom gasilcev pod vodstvom g. podnačelnika L. Krivca posrečilo, omejiti ogenj tako, da se polovico gorečega poslopja ni pogorelo. Škode je mnogo, ker so se v skladišču nahajale različne tehnične priprave in veliko orodja, ker je večalimaj skoraj vse vsled ognja in vode uničeno. Na pomoč sta prihiteli tudi prostovoljni požarni brambi z Jesenic in tovarniška s Save (Fužine).

33 volilnih shodov priredi v času od 24. februarja do 9. maja t. l. g. Janez Stare, državno-zborski kandidat za volilni okraj krški-mokronoski-kostanjeviski-trebanjski na različnih krajih.

Notranjska se zaveda. Minolo nedeljo je priredila narodno-napredna zbranica v Ilirski Bistrici javni shod, ki je bil jako dobro obiskan. Shod se je izrekel za skupino: Postojna-Vipava-Senožeče-Lož-Ilirska Bistrica za kandidature g. Josipa Dekleva, veleposelnika v Postojni.

Čez devet let zopet vidi in sliši kmet Franc Zunter v Prečni v Slavoniji. Pred 9 leti je izgubil nenadoma vid in sluh. Ker je bil reven, ni šel k nobenemu zdravniku. Nedavno pa je zopet spregledal in zaslišal.

Maščevanje čez 20 let. V Doljani pri Daruvaru na Hrvatskem je Jure Bogner zabodel kmeta Jožefa Vargo. Pred 20 leti je bila sedanja Vargova žena ljubica Bognerja. A Varga jo je s silo in proti njeni volji dobil za ženo. Bogner je takrat odšel po svetu. Vrnil se je nedavno, ravno ko je minilo 20 let od Vargove poroke, in se je tako grozno maščeval.

Nesreča na morju. Strašna nesreča se je pripetila dne 21. svečana na nizozemskem obrežju. Parnik «Berlin», ki vzdržuje zvezo med Harwichom in Hoch von Holland, je izgubil, prišedši od Anglije, krmilo, grozovit vihar ga je pograbil ter tresel ob severni pomol in ladja se je razletela na tri kose. Na ladji je bilo 141 oseb, med njimi 91 potnikov. Strašna nevihta je dolgo časa ovirala vsako pomoč. Velik del mornarjev in potnikov je utonil takoj, drugi so se zbrali na zadnjem delu ladje. Ko hrib visoko valovje je vrglo še mnogo ljudi v morje. Večkrat je poskušala rešilna barka, približati se ponesrečeni barki, kar je bilo v začetku nemogoče. Metali so vrvi na krov, a ponesrečenci jih niso mogli ujeti. Na ladji je bila operna družba, ki je skoraj do zadnjega člana utonila. Šele drugi dan se je mogla rešilna barka toliko približati, da je z mnogimi težavami sprejela nekoliko še živih ljudi. Zadnje so rešili šele dne 24. svečana. Okrog 130 ljudi je utonilo. — Francoska križarka «Jean Bart» je ponesrečila na atlantičnem obrežju pri Puntagali. Ladja je izgubljena, osebje je rešeno. — Okoli 20. svečana je ponesrečilo več manjših ladij ob angleškem obrežju v hudem viharju. Tudi več ljudi je utonilo.

Nesreča v rudniku. V jami Johann pri Mostecu na Češkem se je vsul dne 21. m. m. premog na štiri rudarje ter jih je zasul. Eden je bil takoj mrtev, trije so tako težko poškodovani, da ni upanja na okrevanje.

Kuga. Iz Carigrada se poroča, da je v Džedi izbruhnila kuga. Vsak dan se pojavi 5 do 6 slučajev.

Gospodarstvo.

Tedenski sejem v Kranju dne 25. m. m. Prišlo se je 186 glav goveje živine, 3 teleta, 72 domačih prašičev in 1 koza. — Pšenica po K 7.50, proso po K 7.—, rž po K 7.—, oves po K 8.—, ajda po K 8.75, fižol ribničan po K 11.—, Keks po K 10.50 in krompir po K 2.— za 50 kg.

Mestna hranilnica v Kranju. V mesecu februarju 1907 je 443 strank vložilo 175.045 K 10 vin. 303 stranke dvignile 184.871 K 76 vin. 5 strankam se je izplačalo posojil 9.200 K. Stanje hranilnih vlog 4.167.174 K 76 vin. Stanje posojil 2.431.942 K 07 vin. Denarni promet 464.827 K 08 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu februarju 1907 je 246 strank vložilo 66.033 K 13 vin. 213 strank dvignilo 59.726 K 08 vin. 18 strankam se je izplačalo posojil 20.700 K denarni promet 300.268 K 24 vin.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu februarju 1907 je 176 strank vložilo 39.502 K 72 vin. 113 strank dvignilo 29.703 K 10 vin. 5 strankam izplačalo se je hipoteknih posojil 8000 K Stanje hranilnih vlog 1.446.680 K 86 vin. Stanje hipoteknih posojil 1.103.552 K 96 vin. Denarni promet 151.785 K 99 vin.

Štiridnevni poučni tečaj o kmetijski priradi c. kr. kmetijska družba kranjska od 4. do 7. marca t. l. v Gorjah na Gorenjskem. Pouk se bo vršil vsak dan od 9—12 dopoldne v dvorani hranilničnega poslojja v Zg. Gorjah, in popoldne od 2—4 bodo praktična razkazovanja v hlevih itd. Pouk bo brezplačen in se ga more udeležiti vsak odrasel kmetovalec, oziroma gospodinja. Udeleženci bodo morali pravočasno dohajati k pouku in se dostojno vesti. Spored predavanja bo naslednji: V ponedeljek, 4. marca: Gustav Pirč, ravnatelj c. kr. kmetijske družbe, bo učil naslednje predmete: Kaj je kmetijstvo? Vednostna podlaga kmetijstvu. Redilne snovi v zemlji in v krmi. Gnoj in gnojenje. — Prosti razgovori. V torek, 5. marca: J. Legvart, dež. mlekarSKI nadzornik, bo učil naslednje predmete: Živinoreja in temeljni pogoji njenega uspevanja. Plemenjenje, oskrbovanje in krmljenje govedi. Vzgoja in poraba govedi. Razkazovanje hlevov in nasveti za njih zboljšanje. Obdelovanje travnikov. — Prosti razgovori. Vsredo, 6. marca: a) dopoldne: Francisek Gombač, deželni vinarski komisar, bo učil naslednje predmete: Vzgoja in oskrbovanje sadnega drevja, boleznih sadnega drevja. Umna poraba sadja itd. b) Popoldne: J. Legvart, dež. mlekarSKI nadzornik, bo učil naslednje predmete: Pravilna molža. Prasičja reja. Mlekarstvo. Perutinarstvo. Razkazovanje v svinjakih, v mlekarini itd. — Prosti razgovori. V četrtek, 7. marca:

Josip Stagu, c. kr. okrajni živinozdravnik, bo učil naslednje predmete: Zdravstvo živine. Prva pomoč pri živinskih boleznih. Pomoč pri porodih. Praktične vaje na živini. — Prosti razgovori.

Važne iznajdbe. Streljstvo je iznašel Benjamin Franklin leta 1734. — Daljnogled je prvi sestavil leta 1608. učenjak Galilei. — Šivalni stroj je izumitelj priprostega tkalca Elije Howe s pomočjo Hendersonovo leta 1804. — Vjak, ki goni parobrode na morju, je iznašel Slovenec Reselj leta 1829. — Žepno uro najprej v obliki jajca je izumil Helle leta 1500, torej so žepne ure že dolgo v rabi. — Uro z nihalom ali stensko uro je iznašel leta 1656 francoski učenjak Hygeus. — Poštne znamke je izumil Chalmers leta 1840. — Dinamit je iznašel leta 1867 Šved Nobel; ta je vsled te iznajdbe silno obogatel. Več milijonov je zapustil kot ustanovo, od katere delijo vsako leto velike dohodke tistim, ki so v preteklem letu storili največ za mir med državami. — Čipke ali špice je vezala prva Barbara Utman leta 1561. — Vžigalice je iznašel Kameron leta 1833. — Zrakoplov sta izumila Francoza Montgolfier in Chares. — Železniški stroj (lokomotivo) je sestavil Anglež Štefanson leta 1812. — Bankovce in sicer najprej iz usnja je izdal cesar Friderik II. kot kralj Sicilije od leta 1212—1250.

Loterijska srečka dne 23. februarja t. l.
Gradec 51 59 88 8 86

Zahvala.

Slavni občinski odbor na Bledu je v seji dne 28. januarja 1907 blagovolił nakloniti podpisaneceva vsakemu po 100 K draginjske podpore. Na tem velikodušnem daru se iskreno zahvalujeta

Olga Wurner in A. Jensko.

Učenec

se sprejme takoj v ključavničarsko obrt pri
Ivanu Pušavcu
Primskovo pri Kranju.

Isti se priporoča tudi za vsa ključavničarska dela, kakor štedilnike, železne ograje i. t. d.

27 4—1

Popravila

vsake vrste kmetijskih strojev po najnižjih cenah

Celovec (Koroška)

DR. FERD. MÜLLER

26 3—1

■ naznanja ■
da je otvoril

odvetniško pisarno

v Celovcu ■ Kramergasse št. 1.

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

6—1

Fr. Čuden • urar

Ljubljana, Prešernove ulice nasproti
franciškanskega samostana

priporoča svojo bogato tovarniško zalogo najboljših in najfinejših ur, zlatnine, srebrnine, kina-srebra in dragoc. kamnov.

Razpečavam le prve vrste blago.
Zadovoljujem se z malim dobičkom.

Kupujem staro zlato in srebro po najvišji dnevni ceni.

Naznanilo.

Ozira se na moje «Prednaznanilo» in «Poslano» v prejšnjih številkah «Gorenca», naznanjam slavnemu občinstvu, da sem prevzel v najem prodajalniški prostor

v Kranju, glavni trg št. 192

kjer se nahaja sedaj zaloga Singerjevih šivalnih strojev.

Začetkom meseca aprila t. l. otvorim svojo trgovino

s čevlji, usnjem in čevljarskimi potrebščinami

pod trdko

Janko Pollak.

Blagovoli naj torej slavno občinstvo počakati še toliko časa z nakupom enačega blaga do otvoritve, ker se bodem v resnici potrudil, vsem zahtevam cenj. odjemalcev v vsakem oziru ustreči ter se priporočam

s spoštovanjem

Janko Pollak.

34 3—1

Ker se nam ni bilo moč povodom našega odhoda iz Kranja osebno posloviti od vseh prijateljev, kličemo tem potom krepki

„Na zdar!“

Rudolf Dergan Dragotin Lapajne
Anton Nabergaj, potnik Ivan Vrisk
Detalistje vsi pri tržki „Merkur“.

30

Povodom svojega odhoda se najkrepkeje zahvaljujem svojim prijateljem in znancem za meni izražene simpatije in naklonjenost.

Osobito gospodom, pri katerih se mi ni bilo mogoče osebno posloviti ter kličem tem potom krepak

„Na zdar!“

Martin Hrovat

31

pri tržki Chrobath.

Ludovik Borovnik

puškar v Borovljah (Ferlach na Koroškem)
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih pušk za lovce in strelce po najnovejših sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi predeluje stare samokresnice, vsprejemata vsakovrstna popravila, ter jih točno in dobro izvršuje. Vse puške so na c. kr. preizkuševalnici in od mene preizkušene. 204 52-21
Ilustrovani ceniki zastoj.

HOTEL „ILIRIJA“

69-51

Ljubljana

Kolodvorske ulice št. 22

3 minute od južnega kolodvora.

Shajališče vseh Gorenjcev.

Udobni restavracijski prostori, moderno urejena kavarna z dvema najnovejšima biljardoma ameriškega sistema, lepo, nanovo urejene sobe za prenočevanje. — Kopalne sobe v hiši. — Točijo se najboljša štajerska naravna vina, pristni dolenski cviček iz Gadove peči, kakor tudi priljubljen hrvaški pelinkovec. — Izborna kuhinja. Postrežba točna. Cene nizke.

Za mnogobrojen obisk prosim spoštovanjem

Fric Novak.

Novo!

Novo!

paten-
tirane

Acetylen-svetilke

≡ v 30. oblikah ≡
izdelane

iz močne kovine, fino ponikljane. Luč je krasna in polovico cenejša kot petrolejska.

Priporoča se gostilničarjem, obrtnikom in sploh vsakomur. 178 26-26

Kdor si hoče prihraniti oči, naj kupi

Acetylen-svetilko

Dobi se samo pri:

A. J. Ivanc-u

Ljubljana, Rožne ulice, št. 8.

Mavricij Smolej

urar in trgovec na Jesenicah

priporoča svojo veliko zalega

pravih švicarskih

žepnih ur

vsake vrste, dalje budilke, ure na nihala, prstane in verižice i. t. d. po najnižjih cenah. 17 5

Popravila

se izvršujejo v lastni delavnici, točno in po njih cenah.

Ceneje kot povsod drugod.

Potrebščine za kolesa in gramofone.

Zaradi kakovosti in nizke cene posebno priporočam precizno uro „Intakt“.

Samo

6

dni

Havre-New-York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki francoske prekomorske družbe

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje samo

Ed. Šmarda

oblast. potrjena potovalna pisarna

v Ljubljani. Dunajska cesta 18

v novi hiši „Kmetске posojilnice“, nasproti znane gostilne pri „Figovcu“. 4 25-7

Naznanilo.

Podpisani se usoja naznanjati p. n. slavnemu občinstvu, da je otvoril dne 15. januarja t. l. svojo

urarsko obrt

na Savi pri Markotu.

Priporočajo se zlasti popravila. Ure budilke se popravljajo po 1 K 10 h, žepne ure po 2 K in ceneje. Večja popravila se zaračunijo po najnižjih cenah. Vsa popravila se izvršijo pod jamstvom ali garancijo in se vsako naročilo izvrši natanko in točno. Cene za popravila so kljub veliki draginji brez konkurence.

Istotako se popravljajo tudi šivalni stroji točno in ceno.

Priporočujoč se vsem starim in novim naročnikom, bilježim

z odličnim spoštovanjem

14 -6

Otokar Jedlička.

Pozor, gospodje in mladeniči!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo, iznajti najboljšo sredstvo za rast brk, brade in las, proti izpadanju brk in las in to je KAPILOR št. 1. On deluje, da lasje in brke postanejo gosti in dolgi, odstranjuje prhljaj in vsako drugo kožno bolezen glave. Naroči naj si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. — Stane franko na vsako pošto 1 lonček 3 K 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročajte samo pri meni pod naslovom

10 20-7

PETER JURISIĆ

lekarnar v Pakracu šte. 67 v Slavoniji.

Najbolje je najceneje.

Popravila točno in ceno.

Pod to
znamko
je spoznati
prodajalne,

v katerih
se prodajajo
samo Singerjevi
šivalni stroji

Stari stroji se zamenjajo.

Singer Ko., akc. druž. za šivalne stroje

33-52

Kranj, glavni trg 192.

Zaloga olja, šivank in posameznih delov.

Nad 5000 filljalk po vsem svetu.

Pozor, gospodje in gospodične!

V svoji lekarniški praksi, ki jo izvršujem že več nego 30 let, se mi je posrečilo iznajti najboljšo sredstvo za rast las in proti njih izpadanju KAPILOR šte. 2. Povzroča, da postanejo lasje dolgi in gosti, odstranjuje prhljaj in vsako kožno bolezen na glavi. Naročila naj bi si ga vsaka družina. Imam mnogo priznalic in zahvalnic. Stane poštne prosto na vsako pošto lonček 3 L 60 h, 2 lončka 5 K.

Naročaja naj se samo od mene pod naslovom

10 20-7

PETER JURISIĆ

lekarnar v Pakracu šte. 67 v Slavoniji.

Kuverte in vizitnice
priporoča tiskarna Lampret v Kranju.

Zahtevajte Gorenjca povsod!

Aleksander Ambrožič
urar in trgovec na Bledu

priporoča veliko
zalogo pravih švicar-
skih žepnih ur
različnih znamk

dalje vsakovrstnih stenskih in budilnih
ur, verižic, prstanov, uhanov i. t. d.,
79-43 vse po najnižjih cenah.

M. Podkrajšek

irizer za dame in gospode

Ljubljana, Sv. Petra cesta 35. Filijalka
140-81 nasproti hotela „Union“

priporoča
za gojitev las in
za umivanje
glave svoj zdrav-
niško priporo-
čeni gorko in
mrzlo zračni
sušilni aparat.
Suši brez nad-
ležne vročine.
Ne proizvaja
skrčenja las.
Vpliva dobro na
pospeševanje
rasti las.
Zaloga vsakovrstnih
vpletitv striženih in
zmešanih las
Oddelek za dame
s separatnim
vhodom.

Sprejme se takoj

potovalni zastopnik.

Ponudbe z izkazi dosedanjega poslovanja je
poslati na

glavni zastop

c. kr. priv. avstr. zavarovalne družbe „DUNAV“ v
KRANJU.

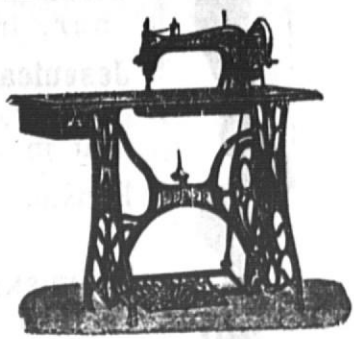
Večkrat premirano!

Glinaste peči

štedilnike, banje za kopeli, kakor
tudi kipe, vaze in druge glinaste iz-
delke v vseh barvah, trpežne in cene
priporoča 189-40

Avgust Drelse

prva in največja tovarna
peči in glinastih izdelkov
v Ljubljani.

Pfaff-ovi šivalni stroji

so najboljši za družinsko
rabo.

Šivajo, pošivavajo, vežejo. — So nedosežni za obrtne svrhe. — Šivajo
naprej in nazaj. — Teko na krogeljcah!

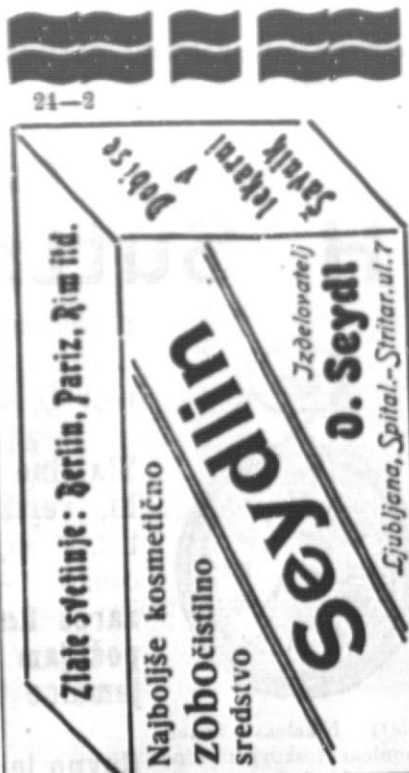
Glavno zastopstvo:

Frančišek Tschinkel

Ljubljana
mestni trg 19,

Kočevje
na gradu.

181-84

Zlate svetilke: Berlin, Pariz, Rim itd.

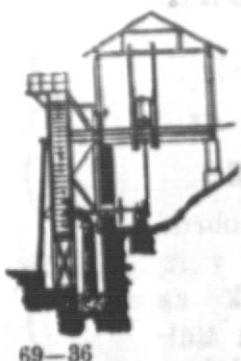
Najboljše kosmetično

Zobocistilno
sredstvo

Seydl

Jzdelovatelj
Ljubljana, Spital-Stritar ul. 7

G. Tönnies

tovarna za stroje, železo in kovino-
livarna v Ljubljani priporoča
kot posebnost žage in vse
stroje za obdelovanje lesa.
Francis-turbine osobito za
žagine naprave zvezane neposredno
z vrtilom. Sesalno-genera-
torski plinski motorji, naj-
cenejša gonilna sila 1 do 3 vin.
za konjsko silo in uro.

Šivalni stroji in kolesa

Tovarniška zaloga

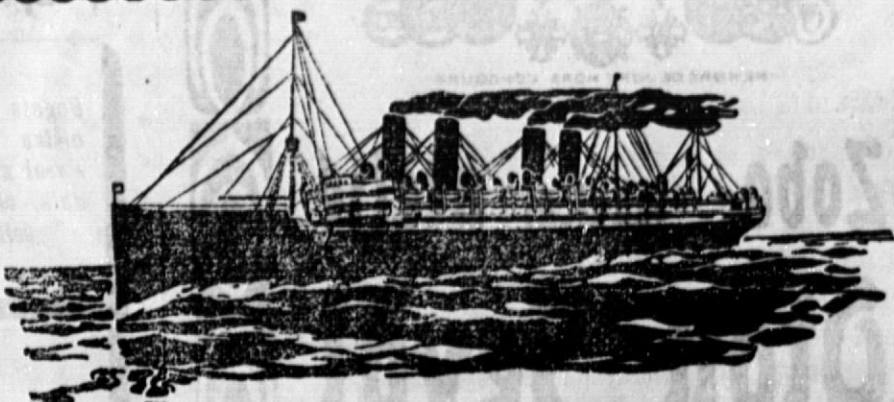
226-18

Ivan Jax-a v Ljubljani

Dunajska cesta 17

priporoča svoje najbolj priznane
šivalne stroje in kolesa

Ceniki se dopoljujejo na zahtevanje zastoj.

**Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko je s parniki
'Severnemškega Lloyd'a'
iz Bremena v New-York**

s cesarskimi brzoparniki Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm, Kaiser
Wilhelm der Grosse. — Prekomorska vožnja traja 5 do 6 dni.
Natančen zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za vse proge ameriških železnic dobite
parobrodne družstva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri

EDVARD TAVČAR-ju v Kolodvorskih ulicah št. 35
nasproti obteznane gostilne „Pri starem Tišlerju“.

Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in soboto. Vsa potovanja se tikajoča po-
javnijo točno in brezplačno. Postrežba poštena, realna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Mexiko, California, Arizona,
Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno ugodno in izvan-
redno ceno čez Galdesten. Odhod na tej progi iz Bremena enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore in na vse ostale dele sveta, kakor Bra-
zilijska, Kuba, Buenos Aires, Colombo, Singapore, v Avstralijo itd. itd. 228-16

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge

po 4 odstotke

brez odbitka rentnega davka

katerega plačuje hranilnica sama.

1-32

Stanje vlog K 4,177.001'42. Stanje hipoteknih posojil K 2,429.152'35.

JOS. WEIBL

J. Spreitzerjev naslednik

LJUBLJANA,

Slomškove ulice št. 4.

Stavbeno-umetno in konstrukcijsko ključavničarstvo.
Žično omrežje na stroj, ograje na miro-
divoru, obmejno omrežje, večna vrata, bal-
koni, verande, stolpne kriše, štedilnike itd.

Špecialiteta:

74-28

valjni zastori (Rollbalken).

Josip Pogačnik

krojaški mojster

Radovljica št. 41

Jesenice št. 20

priporoča cenjenemu občinstvu svojo delavnico v izdelovanje vrst oblek za gospode, uradniških uniform, salonskih, turistovskih in kolesarskih oblek in ogrinjal ter havelokov. Vedno bogata zaloga angleškega, francoskega in brnskega sukna. Naročila se izvršujejo po najnovejšem kroju točno in poceni. Tudi se sprejemajo popravila. Za dobro in natančno mero se jamči. Specijalist v izdelovanju frakov in salonskih oblek. Istotam se dobe tudi vsakovrstni dežniki in solnčniki najboljšega izdelka ter se sprejemajo tudi popravila. 184-84

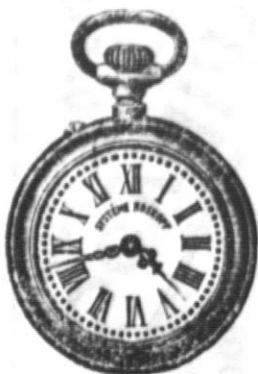
Najcenejša in največja domača eksportna tvrdka.

Razpošiljanje švicarskih ur na vse kraje sveta!

Urar in trgovec

H. Suttner v Ljubljani

Št. 502. Nikelnasta anker-remontoar-Roskopf, trpežno kolesje, gld. 2-45, enaka iz pravega srebra gld. 3-95, ista z dvojnatinim tršim srebrom močnim pokrovom gl. 6-50 in naprej.

priporoča svojo izborni zalogo najfinjših natančnih švicarskih ur, kakor najbolj slovečih znamk Šafhausen, Omega, Roskopf, Urania i. t. d.

Zlata in srebrnina, kakor nakraski, verižice, uhani, prstani, obeski i. t. d. najfinejšega izdelka po najnižjih cenah. — Dokaz, da je moje blago zares fino in ceno, je to, da ga razpošiljam po celem svetu in imam odjemalce tudi urarje in zlatarje glavnih mest.

Ravno je izšel najnovejši veliki cenik, kateri se pošlje zastoni in poštine prosto.

Moške ure, 2 tretjini naravne velikosti.

Št. 505. Prava srebrna cilindar-remontoar, trpežno kolesje in močni pokrovi, gld. 4-85, ista z dobrim ankerkolesjem gld. 5-95 in naprej.

6-5

Zobo- tehnični atelje
Oton Seydl

pri g. dr. E. Globočniku
v Kranju

Zobovja, tudi ne da bi se odstranile korenine, z ali brez nebne plošče, iz kavčuka kakor tudi zlata, dalje vrvnalnice in obturatorji se izvršujejo po najnovejših metodah.

Plombe v zlatu, porcelanu, amalgamu in cementu kakor tudi vse zobozdravniške operacije izvršuje tu specijalist. Odprto vsako nedeljo od 8. do 6. ure

Ljubljana (Kolizej) R. Lang Marije Terezije cesta

19 26-9 Zalagatelj društva
c. kr. avstrijskih državnih uradnikov.

Bogata zaloga pohištva vsake vrste v vseh cenah. Ogledala, slike v vseh velikostih.

Popolna oprava za vile. Specijaliteta: Gostilniški stoli.

Modroci iz žilnatega omrežja, afričanske trave ali žime, prve vrste vedno v zalogi.

Za spalno sobo od 180 gld. naprej. Divan z okraski.

Oprave za jedilno sobe, salone, pred-sobe, cele garniture.

Specijaliteta v nvestiniah. Veliki prostori, prtilčno in v l. nadstropju.

Pohištvo iz zaleza, otroške postelje in vozički po vsaki ceni.

Čudovito poceni za hotele, vile in za letovišča 52 gld.

Za sobo: postelja, nočna omarica, o-mivalna miza, ob-šalnik, miza, stensko ogledalo.

Rezervna zaklada: K 66.277.

Denarni promet v l. 1905: K 3,216.500.

Posojilnica v Radovljici

registrovana zadruga z omejenim poroštvo

s podružnico na Jesenicah

sprejema hranilne vloge od vsakega in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka rentnega davka. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotovi denar, ne da bi se pretrgalo obrestovanje.

Posojila se dajejo na vknjižbe po 5 1/4 %, na menice pa po 6 %. — Eskomptirajo se tudi trgovske menice.

Urduje se v centrali in podružnici vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 6. ure popoldne, izvezni nedelje in praznike popoldne.

Poštno-hranilnični račun št. 45.867.

151-31

'Gorenjca'
prodaja

po 10 vin. v

Kranju g. Karel Florian, knjigo-tržec, in g. K. Fabiani, trgovec h. št. 105;

Škofji Loki g. M. Žigon, trafika, gl. trg;

Tržiču g. J. Ahačič, trgovec;

Radovljici g. Oton Homan, glavna trafika;

Bledu g. Iv. Pretnar, trgovec;

Jesenicah g. Jakob Mesar, gostilničar in posestnik;

Hrušici g. Štefan Podpac, trgovec;

Bohinjski Bistrici g. M. Grobtek, trgovec;

Kamniku g. Marija Ažman, trafika;

Ljubljani gđc. Jerica Dolenc, Prešernove ul. št. 52